

Hétfői Friss Újság

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

Irni kell róla,

mert az ország pénzügyi kibontakozásáról folyó viták holt-ponton vesztegelnek. A közön-ség az inflációs ördögöt festi a falra, ami ellen az elszánt har-cot tesszük új kormányzatunk tengelyévé, hiszen senki ko-moly részről nem keres inflá-ció eszközökkel kibontakozást, sőt egyhangulag nyilatkozik az infláció veszedelmének megíté-lésében is. Azonban a helyzet tarthatatlan és minden inflációs rémhír után ébren marad a ki-bontakozás utáni vágyakozás, jelélül annak, hogy megnyug-vást nem lehet teremteni az-za a negatívummal, hogy ret-tegjünk az inflációtól és húzó-djunk meg a mai bankjegytaka-ró alatt, mert ha kidugjuk a fejünket, menykövek csapnak le rája. Az adott helyzetben és az adott gazdasági helyzethez való ragaszkodással nem lehet és nem szabad szaporítani a bankjegyforgalmat. Minden gaz-dasági helyzetnek bizonyos mennyiségű bankjegy felel meg és ha csak a pénzt szaporita-nók, ezzel még a gazdasági hely-zet nem javulna meg, csak rossz-szabbodnék, mert azonos meny-nységű áruval szemben a na-gyobb pénztömeg drágulást i-dézne elő. A több pénz sem-mivel sem érne többet, mint ezt megelőzően a kevesebb. Nem több pénzre kell tehát töreked-ni közvetlenül, hanem olyan más gazdasági helyzet előidé-zésére, amely maga-magának a több pénzt megteremti. Több pénzre, nagyobb pénzforgalom-ra tehát igenis lehet törekedni, csak nem a bankoprés útján, hanem nagyobb termeléssel, gyorsabb ütemű gazdálkodás-sal előteremtett tőke segítségével. A nagy laikus közönséget tehát ne ostromozzuk és ne üs-sük el a jobb gazdasági állapo-tok iránt való mély vágyako-zás jogától. Nem akar ő inflá-ciót, csak éppen szabatosan ki-fejezni nem tudja magát, de ki-mondhatatlanul szenved a mai állapotok nyomása alatt és kö-veteli a változást!...

Hogyan lehet hitelből élni

— A szivaros, a főpincér, a fűszeres és a többiek. —

(Szatmár, aug. 9.) Amikor az embernek nincsen pénze, kel-lemetlen lelki állapotban van. A mai időkben igazán nem cso-da, ha gyakran jutnak az em-berek a fenti kellemetlen lel-kiállapotba, hogy mélabusos rá-zák zsebükben a társtalan ap-rópénzt, amelyet már semmire sem lehet kiadni. Mit csinál i-lyenkor a legtöbb ember? ... Hogyan él?... A legizgalóbb kér-deések ezek, amelyek után járni érdemes, mert sok mindenre találunk igen érdekes feleletet, amit fel kell jegyezni, hogy fog-galmat alkotnasson mindenki magának. A polgárember, ha nincs pénze, hitelt vesz igénybe, hitelből él. A hitelbenélés igen régi változata az, amikor a sza-bó hitelez, amikor a polgárem-ber ruhája másnak bőkezűsé-gét és hiszékenységet bizonyít-ja. Ha vissza emlékezünk, ak-kor jól tudhatjuk, hogy tény-leg a szabók voltak az első, akik felpanaszolták a világot a nemfizető vásárlókról és akik fekete könyvet készítettek a rossz adósokról. A többi élet-finanszírozó, a csendben meg-húzódó hitelezők nem nagyon hallatják szavukat, pedig bőven vannak.

Nemrég az egyik kávéház-ban cigarettát vettem, vásárlás közben a trafikós földre ejtett egy kis noteszt. Közönséges kis notesz volt, kívülről semmi ér-dekeset sem árult el, de ami-kor fölvettem és önkéntelenül belapoztam, a szürke kis füzet meglevenedett a mai élet kör-képétől. Akom-bákom betűkkel, mintahogy a keveset író egy-szerű kéz szokott betűt vetni, nevek sorakoztak egymásután. Rengeteg szám: 50, 40, 30, 20 lei s az mind - mind adósságot jelentett. Gyors számadást csi-nálok. Kiderül, hogy a kis könyv 876. lej tartozást jegyez fel, a-melyet különböző foglalkozásu

egyének csináltak „hitelbe”. Mindegyik cigarettázik, egyik-nek sincs pénze és tényleg hit-elbe szívnak azok az emberek, ebben a redukált világban, a-hol még kölcsönt is oly nehéz szerezni. A kávéházi trafikós-ban azonban nem csatlakoznak, az ad nekik, segít rajtuk. A szí-varos mellé fel kell sorakoztat-ni a többieket is, akik épp ugy segítenek élni a szegény em-bernek. És ha már a kávéház-nál tartunk, akkor ne feledkez-zünk meg a főpincéerekről sem. A főpincéri fizetőtárca sok re-kesze között van egy, amely-be sok-sok kis számológédula húzódik meg, mindegyik „em-lék” egy-egy nem fizetésről. Talán sohasem volt még annyi pénztelenséget jelentő cédula a főpincéri tárcában, mint ma-napság.

Mindenki ismeri a könyves-vevőt a fűszeresnél. Ez egész hónapon át pénz helyett köny-vet visz az üzletbe. Azelőtt ugy volt, hogy hónap végén min-dent kiegyenlített. Ma azonban a hónap lejártá után sem fizet, ellenben rendületlenül tovább vásárol könyvre. A fűszeresek éppen azért mind bajban van-nak. Egy fűszeres kétségbees-ve panaszkodott, hogy kényte-len lesz lezárni a boltot, mert cca 250 ezer leje van kint a könyveseknél, akik nem fizet-nek. Pedig mindegyik jó vevő, de ha a fizetés elmarad, a fű-szeres sem kaphat pénzt. Hite-lezni meg nem tud tovább... a végtelenségig.

Akármerre is fordulunk, min-denütt rátalálunk a szegény ember szerény életfinancírozó-jára, aki „pofára” ad hitelt 's aki érzékeny kárt szenved, ha adósában csatlakozik. Ott van-nak a hitelbe borotváló borbé-lyok, a folyószámlára dolgozó suszterek és a többiek, mind-mind, akik könnyitenek a nehéz

Vajjon

kik azok a szatmári or-vosok, akik összeajtsot-tak a kábítószer-osempész patikus-sal?...

Vajjon: elhíhet az, hogy állami monopoliomot képező gyógyszerek-ből is lehetnek minták az ezzel vé-dekező orvosoknál?...

Vajjon: igaz volna az a hír, hogy a Romániai Labdarugó Szövetség vizsgálót indított a szatmári kerü-leti vezetőség ellen, amelyet kü-lönböző szabálytalanságok miatt fel-függesztett?...

Vajjon: igaz az, hogy a vizsgá-lat során megállapították, hogy a futballmérkőzésekből befolyó ösz-szegek egyrészt rendszeresen el-sikkasztották és, hogy ezt az ügyet rendkívül diszkrétan kezelik itt Szat-máron, mert az eléggé kellemetlen ügybe előkelő társadalmi állásu egyé-nek is bele volnának keverve?...

életen. És mégis azt mondják: nincs hitel, a bank nem ad pénzt, a nagykereskedő csak készpénzért ad árut. De ha nem az üzlet, hanem a fogyasztói világot nézzük, akkor láthatjuk, hogy még mindig van hitel.

A kisemberek egymásközt nem vesztették el hitüket és hi-telüket!...

— **Eltűnt a forgalomból a papírpénz.** Mindenképpen ránk jár a rud. Az élet minden vonatkozásában a nehézségek olyan változatosságával kell megküzdenni, amit elbirni már sokáig nem lehet. Itt van a pénz. Nem elég, hogy a legelképzel-hetlenebből megnehezedett a megszerzése, hanem a papír-pénz eltűnésével valóságos mi-zeria lett a leredukálódott pénz-forgalom lebonyolítása is. Csak aprópénz van a piacon 5, 10 és 20 lejes ércnemben. Egy pár száz lej már zsákot igényel. Szóval minden kezd fejtetetejére kerülni.

Cipőjét csak úgy óvja, ha a valódi terpentines

Skimmy cré-met pa-tent

nyitóval felszerelve hasz-nálja. Kapható mindenütt. Óva-kodjunk az utánzatoktól!

A drágasági hullám elönteni készül Szatmárt.

(Szatmár, aug. 14.) Az utóbbi időben valóságos drágasági hullám indult meg, amely elborítani készül a szatmári lakos-

LUNA

víz üdít ! . . .

ságot. Az első jel az volt, hogy a piacon általában mindennemű terméknek az ára emelkedni kezdett. Ennek okát annak tudták be, hogy a jég és a vihar elverte a termést és így a megmaradt csekély készleteknek felment az ára. A piaci terméknek hirtelen emelkedése után meglepetésszerűleg megdrágult a liszt és ennek következtében a kenyér is. Ezt pedig azzal indokolják, hogy a termés gyengének ígérkezik. Itt azonban fel kell tennünk a kérdést, hogy vajjon: most nem-e a régi készletekből árusítanak még? Ha pedig ez így van, — már pedig ez egészen bizonyos, akkor mi alapja van a liszt és a kenyér ára emelésének ?...

A mézárások és a hentesek

ugyancsak felakarják emelni a hus árát. Ezt a városi tanács azonban nem hagyta jóvá és így egyelőre megmaradtak a régi árak. Itt tehát sikerült elhárítani a drágaság veszélyét, de nagy kérdés, hogy rövid időn belül nem-e fogunk mégis ott tartani, hogy emelkednek a hus árak is.

LUNA

víz jóétvágyat csinál ! . . .

A fások szintén mozognak, arra hivatkoznak, hogy augusztus 15-én életbe lépnek az új szállítási díjtételek. De ez nem igaz.

Mindezek azt bizonyítják, hogy az élet egyre drágul, a kereseti viszonyok pedig — sajnos — egyre csökkenő irányzatot mutatnak. Éppen ezért a közérdek kívánja, hogy az árakat a mai nivójukon tartsák fenn. A liszt-nél sem szabad az emelést jóváhagyni, legalább is addig, amíg a régi lisztkészletek tartanak. A hatóságtól erélyes intézkedést várunk.

OLVASÓ: Hogyan, már a leányokat is lopják? RIPOSTER: Csak a leányokat, kérem, mert egyéb lopnivaló nincs már ezen a tájon.

Nagykapuson lopják a leányokat.

— Első közlemény —

(Er. tud.) Nagykapus kicsi falu a népművészeti produktumairól országsszerű ismert Kalotaszegen. E kalotaszegi közösség paraszt népe mind a mai napig kultivál egy ősi népszokást: a leánylopást. Mind unikum érdekes, s amiként a tapasztalat bizonyítja: értékes szokás a leánylopás. Érdekes, mert nemcsak hogy egyedülálló magyar népszokás (csak a csikmegei Gyimesen kultiválnak ehhez hasonló) hanem, különösen megszűröl nézve, romantikus. Értékes pedig azért, mert minden romantikája mellett is reális életfelfogás születte. Ha paradoxon is: a romantika és a realitás szerencsés összefonódása a leánylopás, a házasság előnyére és javára. Hát még sem rablőhistória? Nem. Maviszont, mikor az erkölcsi világrend fémjelzésével agonizáló

házasság intézményének válságáról, annak okairól s új alapokon való reneszánszáról beszélnek, értekeznek és vitáznak a világszerte: nem lesz érdektelen, havazlatosan bár: megismeretjük a leánylopás néven divó nagykapusi népszokást. Annálval inkább, mivel Nagykapuson nincs válságban a házasság. Ott békés, derűs, derék házasságok vannak. Az ott is elkövetkező s hivatalosan ugynevezett törvényes egybekelés után: holtigantartó harmónikus házasságok. Hogyan: hát a törvényes házasság előtt is van valami? Persze, hogy van. Azelőtt történik a hivatalosan ugynevezett törvénytelen egybekelés, mit a nagykapusi nem hivatalos ősi népnépv. leánylopásnak mond. Vagyis a népszokás. Ami itt következik, ahogy mondom. Aki fiu felnő s legénysorba kerül: Nagykapuson is szemet vet a leányokra. Tánc, fonó, kukoricatörés: szemlélteti a leányt a legény. Nemcsak szemlélteti, meg is tapogatja. Már amint az faluhelyen, a föld egyszerű fiainál, általánosan szokásos. Szemléltetés, tapogatás, no meg néminemű beszélgetés után ha úgy véli a legény, hogy megfelelő lenne neki a leány: nem sokat álmodozik, ábrándozik, tókeforrázik: nem hív segítség-

göl sem szerenádot, sem csillagokat, sem holdvilágot; nem udvarol, nem hizeleg szép hazugságokkal, sőt még szerelmes verseket sem ír, hanem egyszerűen ellopja a leányt. Egynehány legénytársával a maga portájára viszi a leányt a leányt. Nem erőszakkal azonban, hanem éppen ellenkezőleg: kedélyes mókák kíséretében, de pap, jegyző, szülői beleegyezések bejelentése nélkül. Rendszerint sem a leány, sem a leány szülői nem tudnak a dologról addig, míg a legényes házhoz nem kerül a leány. Megtörténik, hogy a leány sem tud a lopásról addig, míg nem vi-

LUNA

víz természetes gyógyviz! . . .

szik. Mesgik az is, hogy előre szól a legény:

— Kisó, ma este ellopunk. A leány azonban nem veszi készpénznek ezt. Minek izgatná magát fölöslegesen, amíg nem kell. Minden tettekötör, nekikészülődés, sőt horribile dictu, hozomány nélkül megtörténik tehát, hogy ma reggel még szülői házában ébred fel a leány: estére pedig már a legényes háznál fekszik le. Természetesen nem egyedül. Az éjszaka így telik el s reggel kelve kezdődik a mives munka. A munka, bizony,

mert nemcsak egy éjszakára lopta el a legény a leányt, hanem meglehet: egy egész életre. A lopás ideje alatt dől el éppen. Kicsit körülnézdegél tehát (állandó vagy ideiglenes: még nem tudni) új otthonában a hivatalosan még leány, de lényilegesen már menyecske s aszerint, milyen munkaidőszak van: vagy a házkörül kezd meg a mives munkát, vagy a földekre megy dolgozni a legénnyel. Lehetőleg a legény oldalán mindig, hogy állandóan együtt lehessenek. Az élet minden vonatkozásában minél többet együtt. Mert ez az együttélés, együttmunkálkodás, együttésszólás nem egyéb, mint... próbaházasság. Ugy van. Pap, jegyző, és nagyharangnélküli próbaházasság. Hogy az élet minden kinalatában, lehetőségében megismerjék egymást. Hogy valóban összeillenek-e. Hogy tény-

LUNA

vistól hosszú életű lesz ! . . .

leg egymásnak valók-e? Hogy az Isten csakugyan egymásnak rendelte-e őket, vagy pedig mindketőt egy — másnak. Mert, mondanom is felesleges, más a következménye annak, hogy összeillenek-e megint más. ha nem. Erről különben majd a későbbi fejezetekben. (Folyt.)

Ötven év múlva már vegyi uton fogják előállítani az embert.

(Er. tud.) Rostand Jean világhírű francia természettudós nyilatkozott és kijelentette, hogy ötven év múlva már nem keltenek szülők az emberi nem szaporodásához, mert vegyi uton fogják előállítani a sejteket és a fejlődő embriókat vagy gyermekket is mesterségesen táplálják. Tehát ha igaz, ötven év múlva az anya és az apa szerepe eltűnik, ezzel kapcsolatban a szerelem, mint ösztönző erő, sokat veszít lényegéből és bekövetkezik az, amit mi nem szeretnénk: az ember felszabadul sokkin és gondától, szabadabb lesz. A tudós még azt is kijelentette, hogy ötven év múlva már a halál felett is győzedelmeskedni fogunk. A nagy természettudós, aki ugylátszik nincs tisztában a nehézipari érdekeltségek céljaival, azt mondja, hogy ötven év múlva minden ember legalább kétszáz évig fog élni és valamennyien végelgyengülésben fognak meghalni.

Most lássuk mit mond ezzel szemben az amerikai újság. Ez azt írja, hogy Amerika nagyon szomjazik már valami kis háborusdira, mert rengeteg lő-

szere van felhalmozva és mi több, olyan csodálatos hadi találmányokkal rendelkezik, amelyek egy háboru esetén rettenetes összegű hasznót biztosítanak 30—40 iparmágnás számára. Ezek után tehát Amerika vezető, illetve uralkodó körei nem vehetik tekintetbe a francia természettudós jóslatait és kénytelen — kellenetlen — fogadni árúján, de ebben a kis öldöklésben még bizonyosan a zón emberek fognak résztvenni, akiknek apjuk és anyjuk nem egy üvegeső, hanem vérből és húsból való lények voltak... A házasság husz év mul-

Figyeljen a címre:

CORSO PARFUMERIA és CORSO OPTIKA ujhelyizés: P. Bratlanu 14. (Berencei Kovács ház) Schön Testvérek divatüzlete mellett

Kőnivit, szappant, pudert, vattát, szepőkremet, szemüveget, mentőszekrényt, fénypéztelt és egyéb cikket most sokkal olcsóbban beszerezhet, mert kisebb a boltból, olcsón árusíthatunk!

Hirdessen a „Hétfői Friss Újság”-ban.

Kovács Gyula

temetkezési intézete str. Stefan Cel-Mare volt Kazinczy ucca 18. szám. Szemben a ref. főgimnáziummal.

Temetések rendezése helyben és vidéken, temetkezési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Exhumálások és hullaszállítások eszközzése.

va halott intézmény lesz, az bizonyos. A tudományos felfedezések, továbbá a nők függetlenítése fogja ezt megkövetelni. A férfiuralom, amely az erkölcsöt szerelmi szempontból készíti és a nőkre oktroálja, napról-napra többet veszít erejéből és nemsokára, tíz-husz év múlva ki fog egyenlítődni a két nem közötti uralmi eltérés mértéke. Ha a francia tudós igazat mondott, hogy ötven év múlva már egy üvegedényben összekevert különféle vegyi anyagok hevítése folytán épen olyan emberi lény születik, mint az ősi primitív módon, akkor hiszem, hogy valóban már nem lesz szükség az ugró tankra és a messzehordó ágyura... De addig, amíg a gyermek örömet és fájdalmat jelent, addig amíg a család fenntartás életcéli, addig amíg a korlátoltság és butaság predominans szerepe áll, addig nem hiába termelnek a detroiti Ford művek ugró tankokat...

HIREK

Az ember élete.

A kis gyermek azt hiszi:
az Élet tündér - mese.

Az ifjúság olyannak képzeli
milyennek festi szerelmese.

Mikor az Élet dőbe hajlik át:
szeretné, ha újra gyermek lenne.

S mikor zuzmórás Téli alkonyul:
szeretné, ha lenne szerelmese...

(—)

Csalódás.

Szivünk sokszor egyet dobban,
S mint a szikra lángra lobban,
Tűz a szívbén, tűz a szemben,
Tüzes csókban, szerelemben
Lelkünk fenn az égbe szárnyal.
Szivünk lobog örök lánggal.

S im, egyszer csak mit találunk?
Hamvad tüzünk, fagy a lángunk;
Hamv a szívbén, könny a szemben,
A szerelem tova lebben
S a mi égi tűznek látszánk:
Mi volt? — Egy kis tűzijáték!

(—)

— **Értesítem a t. vevőimet,**
hogy e hó közepén fűszer és
csemege üzletemet áthelyezem
a Kereskedelmi Bank volt hely-
iségébe Deák-tér és Kazinczy
ucca sarok, Spitz Bélával szem-
ben. A régi üzlethelyiségem a-
zonnal kiadó. Tisztelettel: Roosz
Zoltán, P. Brătianu 4.

TÜZIFA

elsőrendű egész és fél va-
gonokban, valamint méter és
ölszámba legelőnyösebb ár-
ban rendelhetők

Benedek Zoltán

irodájában, Str. Lucaci
(Hám János u.) 11. sz. Tele-
fon 88. Mindent hazaszállít-
unk. Elsőrendű aprított fa.

Hirdessen a „Hétfoi
Friss Ujság“-ban.

Értem is nem is,

hogy a homoszexuális Páva ér-
dekelttség minden lehetőt elkövet,
hogy a hüvösön csücsülő atya-
mesterüket kiszabadítsák ülő-
helyzetéből, de

nem értem

ennek a társaságnak türelmet-
lenségét, hisz — köztudomás sze-
rint — még a tyúk-tojások sem
kelnek ki oly hamar?...

Értem,

hogy az Iparlástültre, mint be-
vált és közhasznú intézményre
szüksége van az iparosságnak, de

nem értem,

hogy miért nevezik akkor „Ipar-
testület“ nek, ha elvették az ipa-
rosok autonóm jogát?...

Értem,

hogy az emberek kalap leeme-
léssel köszöntik egymást, de

nem értem,

azok neveltlenségét, akik a „jó
napot“ mellett olyan mozdula-
tot tesznek, mintha hat könyö-
kük volna?...

— Az elcsapott vasutasok.

Mindenki emlékszik, mult évben
a vasuti munkások tömegeit
azzal mondták le, hogy meg-
kapják három hónapi fizetésü-
ket. Ha nem fogadják el ezen
ajánlatot, amugyis elbocsájtják
a vasut szolgálatából. A szeren-
csétlen emberek gondolták: le-
galább megfogják a veszett fej-
sze nyelét és lemondottak állá-
saikról a beigért három havi
fizetésük kilátásba helyezéséért.
S mi történt? Akárik kitalálhat-
ja. A vasuti munkásokat becsap-
ták. Mai napig egyetlen banit
nem fizettek nekik. Hogy lehet
lélek ahoz, hogy mindenkinek
a kinullázására utazzanak. Mert
még ma sincs sehol semmi.

— **Zsarolás miatt letar-
toztatták a Szatmáron is is-
merős Berei Gézát.** Az el-
mult csütörtöki reggel a nagy-
várad rendőrség letartóztatta
Berei Gézát, a Brassói Lapok
és a Népujság nagyvárad tudó-
sítóját, aki 500 lej erejéig
megzsarolta Weisz Lajos nagy-
várad nagykereskedőt. A ke-
reskedő 500 lejt kínált fel. Be-
reinek azzal a kikötéssel, hogy
az érmihályfalvai zöldszezcsem-
pészéről írott cikkei beszü-
n-
tet. Berei elfogadta az aján-
latot és zsebre vágta a kapott
500 lejt, de amint az üzletből
kilépett, az uccán várakozó de-
tektívek letartóztatták és meg-
motozásakor megtalálták nála
azt a bankjegyet, amelynek
sorszámát a kereskedő már e-
lőre bemondta a rendőrségen.
Berei kihallgatása után másnap
reggel átadták a nagyvárad ügy-
gyészségnek. Berei Géza egy
évvél elzölött, pár hónapig Szat-
máron is »ujságíróskodott« és

az annakidején általa »szerve-
zett« és a Jelinek Ede letar-
toztatásával megszűnt »Mai Nap«
című kommunista irányu lap-
nak volt a riportere. —

Tejcsarnok, kávézó és Vegetáriánus étterem

áthelyezve P. Brătianu v.
Deák tér 6 szám alá, kapu
bejárat, Cinner féle ékszer
üzlet mellett.

Tejtermékek jégbehűtve

— **Nyilvántartás készül
azokról az anyákról, akik
várandósak.** Egy készülő e-
gészségügyi törvény szerint az
orvosok és szülésznők kötele-
sek lesznek bejelenteni, hogy
kik terhesek. Szóval nincs még
elég köz és rendbiztonság, most
már »állapot« biztosok is lesz-
nek, akik azt ellenőrzik, hogy
vajjon az anyák nem-e hajtják
el magzatjaikat. Más néven ez
azt jelenti, hogy minden anyá-
nak szülni kell, mert aki nem
szüli meg fattyu, — üdövszes,
luetikus, angolkóros, vagy éh-
halálra ítél gyermekét, az vét
ellenük... —

— **Afrikába akarják kül-
deni a felesleges munkaerőt.**
Nem hisszük, hogy a mostani
kínikulában nagy örömet fog
okozni az alábbi hír, a nálunk
és az egész Románia területén
nagy számban levő munkanél-
külieknek. Tegnap egy hete az
interparlamentális Unió egyik
albizottsága teljes ülést tartott
és legközelebbi munkaprogram-
jával a következő kérdést tűzte
ki: a felesleges európai mun-
kaerőnek Afrikába való kitele-
pítése, az ott folyamatba te-
dő nagy közmunkára. Hogy mi
lesz ez a közmunka, arról nem
ad felvilágosítást a munkanél-
külieket biztató híradás.

— **Százöt norvég énekelt
a „Söprök a pápai uccát“.**
Oslóból jelentik, hogy a norvég
fővárosban az eszperanto egye-
sület ünnepi estét rendezett dr.
Fischer Ottmár temesvári szár-
mazású eszperanto tanár tan-
folyamainak befejezése alkal-
mából. Az est keretében a tan-
folyamok 105 résztvevője éne-
kelte eszperantóul a „Söprök a
pápai uccát“, melyet gramo-
fónlemez alapján tanultak meg.
A magyar dalnak volt a leg-
nagyobb sikere.

Robella Kozmetica

P. Brătianu 6. átalakítva
Ugyanabban a házban a földszintre
költözött

— **Bolivia és Paraguay
között folyik a háború a
petroleum miatt.** Kevesen tud-
ják az emberek közül, hogy
milyen nagy hatalmasság ma-
napaság a petroleum. Épeno-

lyan, sőt talán nagyobb világ-
politikai súlya van, mint a bu-
zának. A petroleum miatt ha-
ragszik Deterding, a holland
petroleum- király a Szovjetekre
és emiatt hívták össze már több-
ezben a petroleum világkonfe-
renciát. Most két délamerikai ál-
lam között folyik a harc a pet-
roleumért. Mellesleg megjegyez-
ve, nem a két állam népe, ha
nem a népet irányító tőkeér-
dekeltségek viszik a petroleum-
hódító háborút, amelynek leg-
jobbban természetesen az ame-
rikai vas, nitroglicerín és gáz-
bomba gyárosok örvendeznek.

— **Hány gyermek maradt
a megszállók után?** Kedves
kis statisztikát készítettek a raj-
namenti nők háborús öröksé-
géről. 3841 gyermekük született
házasságon kívül. A gyermeke-
ket a megszálló katonák hagy-
ták vissza emlékül. A törvény-
telen apák között 1852 ameri-
kai, 988 angol, 767 francia és
199 belga van. A színes meg-
szálló csapatok is gondoskod-
tak 15 gyermekről. Az ameri-
kaiak kétségtelenül vezetnek.
katonájuk mindössze három é-
vig tartózkodott a Rajna vidé-
kén, a franciák pedig 80.000
emberrel 12 évig örvendeztet-
ték a németeket. Az amerikai
katonák jól kihasználták a rö-
vid időt. A Jenki önértet nem
tűrheti, hogy bármiben is le-
mardjon...

— **Ezentul a községháznak
is lehet bélyeget venni.** Az
általános gazdasági krízis követ-
keztében a falusi bélyegárudák
nem tudják magukat az előírt
mennyiségű bélyeggel ellátni és
így a közönség igényeit nem
tudják kielégíteni. Ezért a mo-
nopol vezérigazgatósága elha-
tározta, hogy minden falusi köz-
ségháznak engedélyt ad érték-
cikk árúsítására. A szükséges
mennyiségű bélyeget és váltót a
monopolt bérlo „Discom“ rész-
vénytársaság szállítja minden
község házának, ha az a mono-
polcikk árúsítására vonatkozó
engedélyt beszerezte: az áru-
sításért pedig 2 százalékot ad
a községnek. Így a községek-
nek is lesz valamelyes jövedel-
mük és a közönség igényei is
gyorsabb és kényelmesebb mó-
don fognak kielégítetni, ami
szintén elsőrangú feltétel.

— **A földalatti múzeum.**
Hónapokig tartó munkával sike-
rült egy érdekes bástyát is meg-
találni az Erzsébet-híd pesti
hidfőjénél, a volt piarista-telken.
Mosta római falak területét bebo-
tozzák s alatta múzeum létesül
az állam és a főváros áldozatkész-
ségéből. Magyarország idegen-
forgalmi érdekessége gyara-
podni fog a szeptemberben
megnyíló földalatti múzeummal.

MOZI.

HETI MŰSOR:

APOLLÓ:

Hétfőn 8–10 órai kezdettel a szezon legkimagaslóbb eseménye, — Roda Roda világsikerű vigjátéka: Az *Al Tábornagy*. Főszereplő Vlas Birián, Roda Roda, Fee Malten és Harry Frank.

Jön: Nagy Manó és Franc Lederer nagy slágere *Ő Fensége a szerelem*.

URANIA

Nincs előadás.

Jön: *A Takarodó*.

A hét humora

A korzón.

— Te gazember, te csirkefogó rólam lespórolsz minden banit és éppen az előbb rájöttem, hogy a gépirónódnak egy brilliáns gyűrűt vettél.

— Nézd, fiam, — az a gépirónó az én jobbkezem. Na és miért ne viseljek én a jobbkezemen egy brilliánsgyűrűt? ...

— Mondja, az a két leány ott két testvér?

— Az egyikről tudom biztosan, igen, de a másikat nem ismerem.

— Nagyságos asszonyom, mit jelentsen az a gomb a zsebkendőjén?

— Tudja, a férjem elutazott és én meigérttem neki, hogy hű maradjon hozzá. S azt nem akarnám elfelejteni.

A Dáciában

Schiffer Jeromos beszél a délutáni feketekávé mellett:

Egyik vendéglőbe a napokban bejött egy ur, ebédelni akart. A pincér odaadta az étlapot és várakozott, A vendég elővette a pápaszemét és tanulmányozni kezdte az étlapot. Olvassa, az árakat nézi, de nem nyilatkozik. A pincér végre megunja a várást és így szól:

— Nagyságos nram, talán nem szatmári, azért egy jó tanácssal szolgálók. Tessék gyorsan választani, mert az árak emelkednek.

A Viktóriában.

Schön Jenő beszél a törzsasztalnál:

Chimbás unjonek gyakorlatoznak. Egyszerre elérnek a vasuti sorompóhoz, amely le van eresztve és így meg kell állniuk. Amint így várakoznak, arra robot a gyorsvonat. Felkiált egy ott álló atyafi:

— Tyű, de sebes!

Mire megszólal keserű arccal az egyik chimbás katona a lóról, aki akkor tanult lovagolni:

— Én tudnék valamit mondani kendnek, ami nem gyors vonat és mégis..... sebes!

Valabil dela 1 August 1932

Érvényes 1932. Augusztus 1-től.

Mersul autobuselor Soc. MERA & Comp. — Autóbuszok menetrendje.

Intre Zălau — Șimleul-Silvaniei — Carei — Valea lui Mihai — Satu-Mare:

PLEACĂ — INDUL					SOSEȘTE — ÉRKEZIK				
I.	II.	III.	IV.	V.	I.	II.	III.	IV.	V.
—	500	1130	1315	1830	Zălau	820	920	14	2000
—	540	1210	1355	1910	Vársolt	740	840	1320	1920
—	600	1345	1415	1930	Șimleul-Silv.	720	820	13	19
—	730	—	1540	—	Tășnad	600	—	—	1730
—	830	—	1640	—	Carei	500	—	—	1630
400	930	—	1730	—	Valea lui Mihai	400	915	—	1530
815	945	—	1750	—	Satu-Mare	—	7	—	14 15
Sosește — Érkezik					Pleacă — Indul				

Soc. Mera & Comp.

Aratók figyelmébe!

1 liter finom szesz lei 90.
1 liter finom törköly lei 32.

Grünfeld

Ábrahámnál

Attila ucca 5 szám

Nincs szeplő, májfolt-ját
többé

ha arcát a valódi szigeti

Béres-Crémmel ápolja

Egyedül csak az

Apollo Drogueriában

kapható. Kizárólagos lerakat
tulajdonosa

Szabó József Kazinczy u. 12

Utánzatoktól óvakodjon

Minden vevő, aki a

Cipő és Textil Házban

P. Bratianu (v. Deák tér) 21.

1000 Lei értékig

vásárol cipőt, textil-, vagy rövid

árut,

ingyen kapja

hat hónapig a

„Hétfői Friss Ujság”-ot

Minden előfizetőnk

10 kottát kap
teljesen

ingyen

a temesvári Moravetz

zeneműkereskedéstől, ha leg-
utóbbi (július 1-től szóló)
negyedévi előfizetési nyug-
táját a fenti cégnek beküldi.

A Moravetz cég Románia
legnagyobb zeneműkereske-
dése, árai pedig a legolcsób-
bak, jegyzéket bárkinek in-
gyen küld.

Ingyen orvos! Ingyen recept! Szeműveg félárban!

Ingyen

szeműveg

csak

Grosz

optikus, órák és ékszerész

lesz kiszolgálva

cégemnek előnyösen ismert neve a legbizto-

sabb garancia. Ha szüksége van szeművegre, egyéb optikai

szerekre, arany és ezüst tárgyakra, forduljon bizalommal

hozzám. Kiváló tisztelettel:

GROSZ BERNÁT

ÓRAS ES ÉKSZERÉSZ

Satu-Mare, Str. Mihai Viteazul (v. Rákóczy u.) 31.

VIKTÓRIA

kávéházban

kapja a legjobb fagyaltot, bel- és külföldi
lapokat. Esténként kitűnő cigányzene.

Győződjön meg, hogy faanyagot is a
legelőnyösebben vásárolhat!

Körkemencében égetett kézi és gép-
téglat, legjobb cserepet kátrá-
nyosat is, valamint belon átereszt
és kutsővet előnyös ár és fel-
létel mellett szerezhet be a

Reiter Mór

épületfatelepen Satu-Mare

Str. Bogdan (v. Csa-
torna ucca) 4 - 6.

Telefon: 56.

Kartelen kívül!...

Kiadó

azonnalra a város legforgalma-
sabb helyén egy sarok üzlethelyi

ség a Lévy palotában

Hám János ucca. Ugyanott a
bérbeadó tulajdonát képező üz-
letberendezés eladó. Bővebb fel-
világosítást ad a tulajdonos:

Ózv. Lévy

Józsefné

Hám János u. 13. I. emelet.

Hirdessen a „Hétfői
Friss Ujság”-ban.

A strandfürdő vendéglője

állandóan nyitva

Hideg meleg konyha. Olcsó árak

4 fogásos menu Lei 28. Társase-
bédék vagy vacsorák, valamint

egyleti ünnepélyek rendezését

a GINDL lankán elfogad:

Horváth János

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Satu-mare, Str. Col. Jacobini
(v. Várdomb ucca.) 13.

Előfizetési árak:

Romániában egy évre 200 Lei

Csehszlovákiában egy évre 90 cK

Kéziratokat nem adunk vissza.

Minden cikkért írója felel.

Főmunkatárs: Joláthy B. Zoltán

Kiadja: Hirsch M. Lajos.